

Domsutvalget

NKK
v/administrasjonen

8. februar 2024

MYNDIGHETSFORHOLDET MELLOM HOVEDSTYRET OG DOMSUTVALGET

1. Innledning

Vi viser til Lovkomiteens uttalelse av 26. januar 2024 i sak 1/2024 som Domsutvalget har behandlet i et eget Teamsmøte 7. februar 2024.

For spørsmål 1, om hovedstyret (HS) kan trekke en sak for domsutvalget (DU), konkluderer lovkomiteen (LK) med at HS «kan trekke denne saken inntil avgjørelse fra DU foreligger», og konkluderer i punkt 2 med at «DU kan ikke behandle saker som skulle ha vært ansett som trukket».

Konklusjonen er etter vårt syn svakt begrunnet, men ettersom vi forstår, viser og analogiserer LK særlig til prosessreglene for sivile saker i domstolene. Dette er etter vårt syn lite treffende, noe vi kommer nærmere tilbake til nedenfor. Etter vår mening overses også det systemet som må utledes av NKKs lov. De mer overordnede og reelle hensynene som gjør seg gjeldende drøftes heller ikke.

Siden vi som følge av LKs konklusjon på dette punktet har kommet til at vi må trekke oss fra våre verv i Domsutvalget, finner vi det også riktig å kort utdype vårt syn.

2. Hovedstyrets myndighet til å trekke en sak som er forelagt Domsutvalget

2.1. NKKs lovregulering

LK skriver i sin uttalelse på s. 14, at NKKs lover «bygger på maktfordelingsprinsippet» og at i

«enhver demokratisk institusjon vil uavhengige domstoler være en garanti for uhildete avgjørelser. Det er derfor et bærende prinsipp at de øvrige instanser ikke skal påvirke behandlingen og utfallet i domsapparatet».

Dette er vi enige i. Prinsippet er ikke uttrykkelig knesatt i NKKs lov, men det må anses som grunnfestet i en demokratisk organisasjon. Etter dette prinsippet er det blant annet viktig at

makt skal balanseres og ikke én institusjon, eller organ, skal ha avgjørende innflytelse i alle saker.

Etter NKKs lov § 1-1 andre ledd, skal også NKKs arbeid «preges av frivillighet, demokrati, åpenhet, lojalitet, likeverd og beslutninger truffet på laveste rasjonelle nivå og nærmest mulig berørte interesser».

LK tar utgangspunkt i at NKK ikke «har lovbestemmelser eller andre regler som er hinder for at den som reiser en sak, også kan trekke en sak». At det ikke finnes en slik uttrykkelig regel er rett nok, men NKK har heller ikke noen regel om det motsatte: At HS eller andre kan trekke en sak etter at den er innmeldt og mottatt av DU. Derimot har NKK lovbestemmelser tilsier at slik trekking av innmeldte saker ikke er lovens system. Også maktfordelingsprinsippet taler for dette.

Behandlingen av disiplinærsaker er regulert i NKKs lov kap. 7, og etter § 7-5 kan disiplinærreaksjoner

«ilegges av Ankeutvalget, Domsutvalget, samt av den som er bemyndiget i.h.t. fullmakt fra NKKs Hovedstyre jf § 7-9. Domsutvalget behandler alle reaksjonssaker i første instans med unntak av saker som klubb eller forbund selv behandler, eller saker som er delegert jf § 7-9.»

Etter § 7-4 skal saksbehandlingen i disiplinærsaker «være forutsigbar, veldokumentert og ivareta parterets rettssikkerhet», og etter § 7-7 siste ledd er det – nokså selvfølgelig – presisert at: «Like tilfeller skal behandles likt.»

Selvdømme og benådning er regulert i § 7-9 hvoretter HS ikke er gitt noen mulighet til å gripe inn i NKKs domsorganers avgjørelser eller saksbehandling. Heller ikke følger noen slik oppgave for HS av NKKs lov § 4-1 eller § 4-3.

Det følger ellers av § 7-3 sjette ledd at klubb, forbund og særkomité har «plikt» til å innmelde saker til Domsutvalget «dersom handlingens alvorlighet tilsier at utestengning fra alle NKK-arrangement for en viss tid bør vurderes». Etter § 7-10 andre ledd heter det at hvis sakens alvorlighet tilsier en strengere reaksjon «skal» saken innmeldes til Domsutvalget.

At NKKs regelverk for en stor del oppstiller en plikt til å innmelde saker til DU, harmonerer dårlig med at HS fritt skal forvalte, eller skalte og valte, med saker som er innmeldt til DU. Realiteten vil da bli det motsatte, at innmeldingen og avgjørelse i DU, vil bero på HS' skjønn.

2.2. Analogi til sivilprosessuell lovregulering

Som begrunnelse for sin konklusjon viser LK til at:

«I det sivile samfunn kan parten, for eksempel regjeringen som blir «tilsvarende» HS, anlegge sak i domstolene, på samme måte som HS kan anlegge sak i DU. De som er parter i en sivil sak, har i utgangspunktet fortsatt noe herredømmet over saken. Det

betyr at de som har brakt en sak inn for rettsapparatet, også har myndighet til å trekke saken mens saken er til behandling– så lenge den ikke er ferdigbehandlet. Dvs det er anledning til å trekke saken før retten har truffet sin avgjørelse. Saker kan også trekkes ved at saker forlikes. Dette fremgår av tvisteloven § 18-4.»

Denne analogien er på flere måter lite treffende. Det siste, om utenrettslig forlik, kan vanskelig ha noen relevans for løsningen av spørsmålet som var forelagt LK. Det er ikke aktuelt å forlike en disiplinærsak, og disiplinærsaker minner lite om dispositive, sivile saker med fri rådighet. Her skal vi imidlertid nøye oss med å påpeke at parallellene snarere bør trekkes til straffesaker hvor andre og «offentlige» hensyn ikke taler for fri disposisjon.

Sivile saker dreier seg om krav mellom to eller flere parter. Straffesaker dreier seg, i likhet med disiplinærsaker, om ileggelse av reaksjon på uønsket atferd. Ingen straffebud er i dag avhengig av påtalebegjæring fra den fornærmede eller andre. Tvert imot står påtalemyndigheten fritt til å reise og gjennomføre straffesak uavhengig av den fornærmedes ønske. Rett nok kan påtalemyndigheten trekke en straffesak som er reist, om den mener straffbarhetsvilkårene ikke foreligger, men den som har anmeldt saken kan det ikke. Dette gjelder også uavhengig av om det er en privat part eller det offentlige som er anmelder.

2.3. Reelle hensyn

Når en sak først er vurdert så alvorlig at den er innmeldt av HS, eventuelt administrasjonen på vegne av HS, gir det ingen mening at HS, eller en raseklubb, skal kunne trekke innmeldelsen. En slik løsning vil åpne for press, usaklig forskjellsbehandling og uforutsigbarhet. At HS mer eller mindre vilkårlig skal kunne gripe inn og trekke en sak som er forelagt DU, vil derfor undergrave tilliten til disiplinærsystemet.

For eksempel vil en person med kontakter kunne påvirke HS, til å få saken trukket. Dette er også det som, ifølge det forrige DU, faktisk var situasjonen i en eller flere saker. Hvorvidt det er riktig eller ikke, er etter vårt syn uten betydning. Allerede mistanken om at dette er tilfellet må være nok til at systemet ikke kan åpne for slik saksbehandling, eller mangel på sådan.

For å velge et aktuelt eksempel til LKs analogi til «det sivile samfunn» og regjeringen (som HS), kan man tenke seg saken med tidligere statsråd Anette Trettebergstuen: Dersom Økokrim nå ville bringe denne saken inn for retten, skulle da regjeringen hatt muligheten til å trekke saken fra rettens behandling?

Naturligvis har ikke regjeringen denne muligheten og påtalemyndigheten ikke kan instrueres, jf. straffeprosessloven § 55. På samme måte burde heller ikke HS ha mulighet til å trekke en sak som for eksempel måtte berøre en innflytelsesrik person. I så fall vil ikke like tilfeller bli behandlet likt. Dette er naturligvis et selvsagt prinsipp for enhver som skal arbeide for rett og rettferdighet, og følger av NKKs lov § 7-7 siste ledd.

Med LKs konklusjon blir imidlertid ikke dette mulig å garantere. Med LKs avgjørelse er det

lagt til rette for at NKK og medlemmene til enhver tid risikerer at HS eller klubb vil trekke en sak, for eksempel fordi en innflytelsesrik person er involvert. Dermed vil HS kunne motvirke at DU kan arbeide selvstendig og uavhengig – og behandle like tilfeller likt. Det er ikke tilfredsstillende eller tillitvekkende.

3. Konklusjon

Lovkomiteens konklusjon som nevnt ovenfor medfører en regel som etter vårt syn er betenkelig og uakseptabel. Med en slik rettstilstand i organisasjonen finner vi det ikke riktig eller meningsfylt å fortsette arbeidet i Domsutvalget og vil med dette varsle vår fratredelse.

Denne uttalelsen fra Domsutvalget er enstemmig og bes kommunisert til de rette organer i NKK.

Pål S. Jensen
leder

Halvor Aas
nestleder

Vanja Marie Sigvartsen
medlem

Anne-Katrin Hansen
medlem

Marit Mørk
medlem

Heidi Fridtjofsen
varamedlem

Magnus Husby
varamedlem